

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks tiltrædelse af konventionen om begrænsning af statsløshed
af 30. august 1961.

Fremsat den 9. marts 1977 af *udenrigsministeren*.

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark tiltræder den på De Forenede Nationers konference i New York i 1961 vedtagne konvention om begrænsning af statsløshed af 30. august 1961.

**UNITED NATIONS CONFERENCE ON THE
ELIMINATION OR REDUCTION OF FU-
TURE STATELESSNESS**

Convention on the reduction of statelessness

The Contracting States,

Acting in pursuance of resolution 896 (IX), adopted by the General Assembly of the United Nations on 4 December 1954,

Considering it desirable to reduce statelessness by international agreement,

Have agreed as follows:

Article 1

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person born in its territory who would otherwise be stateless. Such nationality shall be granted:

- (a) at birth, by operation of law, or
- (b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, no such application may be rejected.

A Contracting State which provides for the grant of its nationality in accordance with sub-paragraph (b) of this paragraph may also provide for the grant of its nationality by operation of law at such age and subject to such conditions as may be prescribed by the national law.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with sub-paragraph (b) of paragraph 1 of this Article subject to one or more of the following conditions:

- (a) that the application is lodged during a period, fixed by the Contracting State, beginning not later than at the age of eighteen years and ending not earlier than at the age of twenty-one years, so, however, that the person concerned shall be allowed at least one year

**DE FORENEDE NATIONERS KONFE-
RENCE ANGÅENDE AFSKAFFELSE
ELLER BEGRÆNSNING AF FREMTIDIG
STATSLØSHED**

**Konvention om begrænsning af
statsløshed**

De kontraherende stater,
som handler i henhold til den af De Forenede Nationers Generalforsamling d. 4. december 1954 vedtagne resolution 896 (IX), og som anser det for ønskeligt at begrænse statsløshed ved mellemfolkelig overenskomst,

er blevet enige om følgende bestemmelser:

Artikel 1

§ 1. En kontraherende stat skal give statsborgerret til personer, der er født på dens territorium, og som ellers ville blive statsløse. Sådant statsborgerret skal gives enten

- (a) ved fødslen, i henhold til lov, eller
- (b) efter ansøgning, som af den pågældende selv eller på hans vegne indgives til vedkommende myndighed i den af landets lovgivning foreskrevne form. Medmindre andet følger af bestemmelserne i denne artikels § 2, kan en sådan ansøgning ikke afslås.

En kontraherende stat, hvis lovgivning hjemler meddelelse af statsborgerret i overensstemmelse med stk. (b) i denne §, kan også meddele statsborgerret i henhold til lov under sådanne aldersmæssige og andre betingelser, som måtte være foreskrevet i den nationale lovgivning.

§ 2. En kontraherende stat kan gøre meddelelse af statsborgerret i henhold til denne artikels § 1 (b) afhængig af én eller flere af følgende betingelser:

- (a) at ansøgning indgives inden for et af den kontraherende stat fastsat tidsrum, begyndende senest med 18-års alderen og ophørende tidligst med 21-års alderen, dog at der tilstås den pågældende mindst ét år, i løbet af hvilket han i henhold til lovgivningen kan indgive

during which he may himself make the application without having to obtain legal authorization to do so;

- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period as may be fixed by that State, not exceeding five years immediately preceding the lodging of the application nor ten years in all;
- (c) that the person concerned has neither been convicted of an offence against national security nor has been sentenced to imprisonment for a term of five years or more on a criminal charge;
- (d) that the person concerned has always been stateless.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 (b) and 2 of this Article, a child born in wedlock in the territory of a Contracting State, whose mother has the nationality of that State, shall acquire at birth that nationality if it otherwise would be stateless.

4. A Contracting State shall grant its nationality to a person who would otherwise be stateless and who is unable to acquire the nationality of the Contracting State in whose territory he was born because he has passed the age for lodging his application or has not fulfilled the required residence conditions, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of the Contracting State first above mentioned. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. If application for such nationality is required, the application shall be made to the appropriate authority by or on behalf of the applicant in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 5 of this Article, such application shall not be refused.

5. The Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 4 of this Article subject to one or more of the following conditions:

ansøgning på egne vegne uden at skulle indhente samtykke hertil;

- (b) at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i en af denne stat fastsat periode, der dog højst må være på 5 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse, eller på 10 år ialt;
- (c) at den pågældende ikke er fundet skyldig i nogen forbrydelse mod statens sikkerhed eller er blevet idømt fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling;
- (d) at den pågældende altid har været statsløs.

§ 3. Uanset bestemmelserne i denne artikels § 1 (b) og § 2 skal et barn, der er født i ægteskab på den kontraherende stats territorium, og hvis moder har statsborgerret i denne stat, ved fødslen erhverve samme statsborgerret, såfremt det ellers ville blive statsløst.

§ 4. En kontraherende stat skal meddele statsborgerret til enhver person, der ellers ville blive statsløs, og som ikke kan erhverve statsborgerret i den kontraherende stat, på hvis territorium han er født — fordi han har passeret aldersgrænsen for indgivelse af ansøgning herom eller ikke opfylder de stillede bopælsbetingelser — såfremt en af hans forældre på tidspunktet for hans fødsel var statsborger i førstnævnte kontraherende stat. Hvis den pågældendes forældre på tidspunktet for hans fødsel ikke havde samme statsborgerret, skal spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende i statsborgerretlig henseende bør følge faderen eller moderen, afgøres i henhold til den i den kontraherende stat gældende lovgivning. Hvis ansøgning om erhvervelse af sådan statsborgerret er nødvendig, skal denne indgives til vedkommende myndighed af ansøgeren selv eller på hans vegne i den af det pågældende lands lovgivning foreskrevne form. Bortset fra de i denne artikels § 5 nævnte tilfælde kan sådan ansøgning ikke afslås.

§ 5. En kontraherende stat kan gøre meddelelse af statsborgerret i henhold til bestemmelserne i denne artikels § 4 afhængig af én eller flere af følgende betingelser:

- (a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;
- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;
- (c) that the person concerned has always been stateless.

Article 2

A foundling found in the territory of a Contracting State shall, in the absence of proof to the contrary, be considered to have been born within that territory of parents possessing the nationality of that State.

Article 3

For the purpose of determining the obligations of Contracting States under this Convention, birth on a ship or in an aircraft shall be deemed to have taken place in the territory of the State whose flag the ship flies or in the territory of the State in which the aircraft is registered, as the case may be.

Article 4

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person, not born in the territory of a Contracting State, who would otherwise be stateless, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of that State. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. Nationality granted in accordance with the provisions of this paragraph shall be granted:

- (a) at birth, by operation of law, or
- (b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, no such application may be rejected.

- (a) at ansøgning indgives, før ansøgeren har opnået en af den kontraherende stat fastsat alder, der dog skal være mindst 23 år;
- (b) at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i en af denne stat fastsat periode, der dog højst må være på 3 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse;
- (c) at den pågældende altid har været statsløs.

Artikel 2

Et på en kontraherende stats territorium fundet hittebarn skal, hvor der ikke foreligger bevis for det modsatte, anses som født på dette territorium af forældre, der har statsborgerret i den pågældende stat.

Artikel 3

Med henblik på afgrænsning af de kontraherende staters forpligtelser i medfør af denne konvention skal fødsel om bord på skib eller luftfartøj betragtes som sket på den stats territorium, under hvis flag skibet sejler, eller i hvilken luftfartøjet er registreret.

Artikel 4

§ 1. En person, der ikke er født på en kontraherende stats territorium, men hvis fader eller moder på tidspunktet for fødslen var statsborger i en kontraherende stat, skal erhverve statsborgerret i denne stat, hvis han ellers ville blive statsløs. Har forældrene på tidspunktet for fødslen ikke samme statsborgerret, skal spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende i statsborgerretlig henseende skal følge faderen eller moderen, afgøres efter den kontraherende stats lovgivning. Statsborgerret, som meddeles i henhold til bestemmelserne i denne §, skal gives:

- (a) ved fødslen, i henhold til lov;
- (b) efter en af den pågældende selv eller på hans vegne til vedkommende myndighed indgivet ansøgning i den af landets lovgivning foreskrevne form. Medmindre andet følger af bestemmelserne i denne artikels § 2, kan en sådan ansøgning ikke afslås.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article subject to one or more of the following conditions:

- (a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;
- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;
- (c) that the person concerned has not been convicted of an offence against national security;
- (d) that the person concerned has always been stateless.

Article 5

1. If the law of a Contracting State entails loss of nationality as a consequence of any change in the personal status of a person such as marriage, termination of marriage, legitimation, recognition or adoption, such loss shall be conditional upon possession or acquisition of another nationality.

2. If, under the law of a Contracting State, a child born out of wedlock loses the nationality of that State in consequence of a recognition of affiliation, he shall be given an opportunity to recover that nationality by written application to the appropriate authority, and the conditions governing such application shall not be more rigorous than those laid down in paragraph 2 of Article 1 of this Convention.

Article 6

If the law of a Contracting State provides for loss of its nationality by a person's spouse or children as a consequence of that person losing or being deprived of that nationality, such loss shall be conditional upon their possession or acquisition of another nationality.

§ 2. En kontraherende stat kan gøre meddelelse af statsborgerret i henhold til bestemmelserne i denne artikels § 1 afhængig af én eller flere af følgende betingelser:

- (a) at ansøgning indgives, inden ansøgeren når en af den kontraherende stat fastsat alder, der dog skal være mindst 23 år;
- (b) at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i et af denne stat fastsat tidsrum, der dog højst må være på 3 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse;
- (c) at den pågældende ikke ved nogen domstol er fundet skyldig i nogen forbrydelse mod statens sikkerhed;
- (d) at den pågældende altid har været statsløs.

Artikel 5

§ 1. Hjemler lovgivningen i en kontraherende stat fortabelse af statsborgerret som følge af ændringer i en statsborgers personlige status, f. eks. ved ægteskabs indgåelse eller opløsning, legitimation, anerkendelse af faderskab eller adoption, skal sådan fortabelse være betinget af besiddelse eller erhvervelse af anden statsborgerret.

§ 2. Hvis et uden for ægteskab født barn fortaber sin statsborgerret i en kontraherende stat i henhold til denne stats lovgivning som følge af anerkendelse af faderskabet, skal der gives barnet lejlighed til at generhverve statsborgerretten ved skriftlig ansøgning til vedkommende myndighed, og de for imødekommelse af en sådan ansøgning gældende betingelser må ikke være strengere end de i denne konventions artikel 1 § 2 fastsatte.

Artikel 6

Hvis en persons ægtefælle eller børn i henhold til en kontraherende stats lovgivning mister statsborgerretten som følge af, at den nævnte person fortaber eller fratages sin statsborgerret, skal deres fortabelse af statsborgerret være betinget af besiddelse eller erhvervelse af anden statsborgerret.

Article 7

1.

(a) If the law of a Contracting State permits renunciation of nationality, such renunciation shall not result in loss of nationality unless the person concerned possesses or acquires another nationality.

(b) The provisions of sub-paragraph (a) of this paragraph shall not apply where their application would be inconsistent with the principles stated in Articles 13 and 14 of the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly of the United Nations.

2. A national of a Contracting State who seeks naturalization in a foreign country shall not lose his nationality unless he acquires or has been accorded assurance of acquiring the nationality of that foreign country.

3. Subject to the provisions of paragraphs 4 and 5 of this Article, a national of a Contracting State shall not lose his nationality, so as to become stateless, on the ground of departure, residence abroad, failure to register or on any similar ground.

4. A naturalized person may lose his nationality on account of residence abroad for a period, not less than seven consecutive years, specified by the law of the Contracting State concerned if he fails to declare to the appropriate authority his intention to retain his nationality.

5. In the case of a national of a Contracting State, born outside its territory, the law of that State may make the retention of its nationality after the expiry of one year from his attaining his majority conditional upon residence at that time in the territory of the State or registration with the appropriate authority.

6. Except in the circumstances mentioned in this Article, a person shall not lose the nationality of a Contracting State, if such loss would render him stateless, notwithstanding that such loss is not expressly prohibited by any other provision of this Convention.

Artikel 7

§ 1.

(a) Såfremt en kontraherende stats lovgivning tillader frasigelse af statsborgerret, må sådan frasigelse ikke medføre fortabelse af statsborgerret, medmindre den pågældende besidder eller erhverver anden statsborgerret.

(b) Bestemmelsen i stk. (a) i denne § kommer ikke til anvendelse, for så vidt den er i strid med de principper, der er fastlagt i artiklerne 13 og 14 i den af De Forenede Nationers Generalforsamling den 10. december 1948 tiltrådte Verdenserklæring om Menneskerettighederne.

§ 2. En statsborger i en kontraherende stat, som ansøger om naturalisation i et fremmed land, skal ikke fortabe sin statsborgerret, medmindre han erhverver eller har fået tilsagn om at kunne erhverve statsborgerret i vedkommende fremmede land.

§ 3. Medmindre andet følger af §§ 4 og 5 i denne artikel, skal en statsborger i en kontraherende stat ikke på grund af udrejse, bopæl i udlandet, undladelse af registrering eller af lignende årsager fortabe sin statsborgerret, såfremt han derved ville blive statsløs.

§ 4. En naturaliseret person kan fortabe sin statsborgerret som følge af bopæl i udlandet i en i den kontraherende stats lovgivning fastsat periode, der dog skal være på mindst 7 på hinanden følgende år, såfremt han ikke over for vedkommende myndighed erklærer, at han ønsker at bevare sin statsborgerret.

§ 5. Er en statsborger i en kontraherende stat født uden for statens territorium, kan denne stats lovgivning gøre bevarelse af statsborgerret efter udløbet af ét år, regnet fra myndighedsalderens opnåelse, betinget af fast bopæl på dette tidspunkt på statens territorium eller registrering hos vedkommende myndighed.

§ 6. Bortset fra de i denne artikel nævnte tilfælde kan ingen person fortabe sin statsborgerret i en kontraherende stat, dersom sådan fortabelse ville gøre ham statsløs, og selv om sådan fortabelse ikke måtte være udtrykkelig udelukket ifølge andre bestemmelser i denne konvention.

Article 8

1. A Contracting State shall not deprive a person of its nationality if such deprivation would render him stateless.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a person may be deprived of the nationality of a Contracting State:

- (a) in the circumstances in which, under paragraphs 4 and 5 of Article 7, it is permissible that a person should lose his nationality;
- (b) where the nationality has been obtained by misrepresentation or fraud.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a Contracting State may retain the right to deprive a person of his nationality, if at the time of signature, ratification or accession it specifies its retention of such right on one or more of the following grounds, being grounds existing in its national law at that time:

- (a) that, inconsistently with his duty of loyalty to the Contracting State, the person
  - (i) has, in disregard of an express prohibition by the Contracting State rendered or continued to render services to, or received or continued to receive emoluments from, another State, or
  - (ii) has conducted himself in a manner seriously prejudicial to the vital interests of the State;
- (b) that the person has taken an oath, or made a formal declaration, of allegiance to another State, or given definite evidence of his determination to repudiate his allegiance to the Contracting State.

4. A Contracting State shall not exercise a power of deprivation permitted by paragraphs 2 or 3 of this Article except in accordance with law, which shall provide for the person concerned the right to a fair hearing by a court or other independent body.

Article 9

A Contracting State may not deprive any person or group of persons of their nation-

Artikel 8

§ 1. En kontraherende stat må ikke fratage nogen person statsborgerretten, hvis sådan fratagelse ville gøre den pågældende statsløs.

§ 2. Uanset bestemmelsen i denne artikels § 1 kan en person fratages statsborgerret i en kontraherende stat:

- (a) i de tilfælde, hvor artikel 7 §§ 4 og 5 tillader, at en person fortaber sin statsborgerret;
- (b) hvor statsborgerret er opnået ved urigtige anbringender eller svig.

§ 3. Uanset bestemmelserne i denne artikels § 1 bevarer en kontraherende stat adgangen til at fratage en person statsborgerretten, hvis den på undertegnelses-, ratifikations- eller tiltrædelsesdatoen udtrykkeligt afgiver erklæring om, at den ønsker at bevare denne adgang af én eller flere af følgende grunde, når disse indgår i statens lovgivning på det pågældende tidspunkt:

- (a) at den pågældende i strid mod sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat:
  - (i) på trods af den kontraherende stats udtrykkelige forbud har ydet eller har fortsat med at yde en anden stat tjenester eller har modtaget eller har fortsat med at modtage vederlag fra en anden stat, eller
  - (ii) har udvist en for statens livsvigtige interesser særdeles skadelig adfærd;
- (b) at den pågældende har aflagt ed til eller afgivet formel erklæring om tilhørsforhold til en anden stat, eller klart har vist sin beslutning om at unddrage sig sit tilhørsforhold til den kontraherende stat.

§ 4. En kontraherende stat kan kun udøve den i henhold til denne artikels §§ 2 og 3 givne adgang til at fratage statsborgerret med hjemmel i love, der giver den pågældende rimelig lejlighed til at gøre sine indsigelser gældende for en domstol eller anden uafhængig instans.

Artikel 9

Ingen kontraherende stat må fratage nogen person eller persongruppe deres stats-

nality on racial, ethnic, religious or political grounds.

Article 10

1. Every treaty between Contracting States providing for the transfer of territory shall include provisions designed to secure that no person shall become stateless as a result of the transfer. A Contracting State shall use its best endeavours to secure that any such treaty made by it with a State which is not a party to this Convention includes such provisions.

2. In the absence of such provisions a Contracting State to which territory is transferred or which otherwise acquires territory shall confer its nationality on such persons as would otherwise become stateless as a result of the transfer or acquisition.

Article 11

The Contracting States shall promote the establishment within the framework of the United Nations, as soon as may be after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, of a body to which a person claiming the benefit of this Convention may apply for the examination of his claim and for assistance in presenting it to the appropriate authority.

Article 12

1. In relation to a Contracting State which does not, in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4 of this Convention, grant its nationality at birth by operation of law, the provisions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4, as the case may be, shall apply to persons born before as well as to persons born after the entry into force of this Convention.

2. The provisions of paragraph 4 of Article 1 of this Convention shall apply to persons born before as well as to persons born after its entry into force.

3. The provisions of Article 2 of this Convention shall apply only to foundlings found in the territory of a Contracting State after the entry into force of the Convention for that State.

Article 13

This Convention shall not be construed as affecting any provisions more conducive

borgerret af racemæssige, etniske, religiøse eller politiske grunde.

Artikel 10.

§ 1. Alle traktater mellem kontraherende stater vedrørende overdragelse af territorium skal indeholde bestemmelser med henblik på at sikre, at ingen person bliver statsløs som følge af overdragelsen. En kontraherende stat skal så vidt muligt drage omsorg for, at enhver sådan traktat, der afsluttes med en ikke-kontraherende stat, indeholder sådanne bestemmelser.

§ 2. I mangel af sådanne bestemmelser skal en kontraherende stat, som får overdraget eller på anden måde erhverver territorium, give statsborgerret til personer, der i modsat fald ville blive statsløse som følge af overdragelsen eller erhvervelsen.

Artikel 11

De kontraherende stater påtager sig inden for De Forenede Nationers rammer, og snarest efter deponering af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, at virke til fremme af oprettelse af en institution, hvor personer, der anser sig for omfattet af konventionens bestemmelser, kan få deres krav undersøgt og modtage bistand ved forelæggelsen af dem hos vedkommende myndighed.

Artikel 12

§ 1. Over for en kontraherende stat, der ikke i henhold til bestemmelserne i denne konventions artikel 1 § 1 eller artikel 4 meddeler statsborgerret ved fødsel i henhold til lov skal bestemmelserne i artikel 1 § 1, respektive artikel 4, finde anvendelse på såvel personer, der fødes før, som personer, der fødes efter denne konventions ikrafttrædelse.

§ 2. Bestemmelserne i denne konventions artikel 1 § 4 skal finde anvendelse på såvel personer, der fødes før, som personer, der fødes efter dens ikrafttrædelse.

§ 3. Bestemmelserne i denne konventions artikel 2 skal kun finde anvendelse på hittebørn, der findes på en kontraherende stats territorium, efter at konventionen er trådt i kraft i den pågældende stat.

Artikel 13

Denne konvention berører ikke sådanne videregående bestemmelser, der tager sigte

to the reduction of statelessness which may be contained in the law of any Contracting State now or hereafter in force, or may be contained in any other convention, treaty or agreement now or hereafter in force between two or more Contracting States.

Article 14

Any dispute between Contracting States concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled by other means shall be submitted to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 15

1. This Convention shall apply to all non-self-governing, trust, colonial and other non-metropolitan territories for the international relations of which any Contracting State is responsible; the Contracting State concerned shall, subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, at the time of signature, ratification or accession, declare the non-metropolitan territory or territories to which the Convention shall apply *ipso facto* as a result of such signature, ratification or accession.

2. In any case in which, for the purpose of nationality, a non-metropolitan territory is not treated as one with the metropolitan territory, or in any case in which the previous consent of a non-metropolitan territory is required by the constitutional laws or practices of the Contracting State or of the non-metropolitan territory for the application of the Convention to that territory, that Contracting State shall endeavour to secure the needed consent of the non-metropolitan territory within the period of twelve months from the date of signature of the Convention by that Contracting State, and when such consent has been obtained the Contracting State shall notify the Secretary-General of the United Nations. This Convention shall apply to the territory or territories named in such notification from the date of its receipt by the Secretary-General.

på begrænsning af statsløshed, og som måtte være i kraft eller træde i kraft i en kontraherende stats lovgivning, eller som måtte foreligge eller blive optaget i nogen anden konvention, traktat eller overenskomst mellem to eller flere kontraherende stater.

Artikel 14

Uenighed mellem kontraherende stater om fortolkning eller anvendelse af denne konvention skal, hvis den ikke kan bilægges på anden måde, på begæring af en af de stridende parter forelægges for den Internationale Domstol.

Artikel 15

§ 1. Denne konvention skal gælde for alle territorier, som ikke er selvstyrende, eller som er under formynderskab eller kolonistyre, samt for andre territorier uden for moderlandet, for hvis internationale forbindelser en kontraherende stat har ansvaret; medmindre andet følger af denne artikels § 2, skal den pågældende kontraherende stat på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse afgive erklæring angående de territorier uden for moderlandet, for hvis vedkommende konventionen umiddelbart skal finde anvendelse som følge af en sådan undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse.

§ 2. Såfremt et territorium uden for moderlandet i statsborgerretlig henseende ikke behandles som en integrerende del af moderlandet, eller såfremt der i henhold til forfatning eller sædvane i den kontraherende stat eller territoriet uden for moderlandet kræves forudgående samtykke fra territoriet til konventionens anvendelse på dette, skal den pågældende kontraherende stat søge at sikre sig det nødvendige samtykke fra territoriet inden for 12 måneder fra datoen for den pågældende kontraherende stats undertegnelse af konventionen, og den kontraherende stat skal efter indhentet samtykke notificere De Forenede Nationers generalsekretær herom. Denne konvention skal finde anvendelse på det eller de i notifikationen omhandlede territorium eller territorier fra den dato, på hvilken generalsekretæren modtager den nævnte notifikation.

3. After the expiry of the twelve-month period mentioned in paragraph 2 of this Article, the Contracting States concerned shall inform the Secretary-General of the results of the consultations with those non-metropolitan territories for whose international relations they are responsible and whose consent to the application of this Convention may have been withheld.

Article 16

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations from 30 August 1961 to 31 May 1962.

2. This Convention shall be open for signature on behalf of:

- (a) any State Member of the United Nations;
- (b) any other State invited to attend the United Nations Conference on the Elimination or Reduction of Future Statelessness;
- (c) any State, to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. This Convention shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. This Convention shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this Article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 17

1. At the time of signature, ratification or accession any State may make a reservation in respect of Articles 11, 14 or 15.

2. No other reservations to this Convention shall be admissible.

Article 18

1. This Convention shall enter into force two years after the date of the deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession,

§ 3. Efter udløbet af den i denne artikels § 2 nævnte 12-måneders frist skal de pågældende kontraherende stater give generalsekretæren meddelelse om resultaterne af de forhandlinger, der er blevet ført med de territorier uden for moderlandet, for hvis internationale forbindelser de har ansvaret, og som ikke har givet deres samtykke til anvendelsen af denne konvention.

Artikel 16

§ 1. Denne konvention skal stå åben for underskrift i De Forenede Nationers hovedkvarter fra den 30. august 1961 til den 31. maj 1962.

§ 2. Denne konvention skal stå åben for underskrift:

- (a) for alle De Forenede Nationers medlemsstater;
- (b) for enhver anden stat, der indbydes til deltagelse i De Forenede Nationers konference angående afskaffelse eller begrænsning af fremtidig statsløshed;
- (c) for enhver stat, som fra De Forenede Nationers generalforsamling modtager opfordring til at underskrive eller tiltræde konventionen.

§ 3. Denne konvention skal ratificeres, og ratifikationsinstrumentet deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

§ 4. De i denne artikels § 2 nævnte stater vil kunne tiltræde denne konvention. Tiltrædelse sker ved et tiltrædelsesinstrument, som deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 17

§ 1. Enhver stat kan på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse tage forbehold med hensyn til artiklerne 11, 14 eller 15.

§ 2. Der kan ikke tages andre forbehold over for denne konvention.

Artikel 18

§ 1. Denne konvention træder i kraft 2 år efter datoen for deponeringen af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

§ 2. I enhver stat, der efter deponeringen af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument ratificerer eller tiltræder denne

it shall enter into force on the ninetieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession or on the date on which this Convention enters into force in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article, whichever is the later.

Article 19

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year after the date of its receipt by the Secretary-General.

2. In cases where, in accordance with the provisions of Article 15, this Convention has become applicable to a non-metropolitan territory of a Contracting State, that State may at any time thereafter, with the consent of the territory concerned, give notice to the Secretary-General of the United Nations denouncing this Convention separately in respect of that territory. The denunciation shall take effect one year after the date of the receipt of such notice by the Secretary-General, who shall notify all other Contracting States of such notice and the date or receipt thereof.

Article 20

1. The Secretary-General of the United Nations shall notify all Members of the United Nations and the non-member States referred to in Article 16 of the following particulars:

- (a) signatures, ratifications and accessions under Article 16;
- (b) reservations under Article 17;
- (c) the date upon which this Convention enters into force in pursuance of Article 18;
- (d) denunciations under Article 19.

2. The Secretary-General of the United Nations shall, after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession at the latest, bring to the attention of the General Assembly the question of the establishment, in accordance with Article 11, of such a body as therein mentioned.

konvention, skal den træde i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter vedkommende stats deponering af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, eller tidligst på datoen for denne konventions ikrafttrædelse i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikels § 1.

Artikel 19

§ 1. En kontraherende stat kan nårsomhelst opsig konventionen ved skriftlig notifikation til De Forenede Nationers generalsekretær. En sådan opsigelse træder i kraft for den pågældende kontraherende stat ét år efter, at generalsekretæren har modtaget den.

§ 2. I tilfælde, hvor denne konvention i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 15 er trådt i kraft i en kontraherende stats territorium uden for moderlandet, kan denne stat når som helst derefter med vedkommende territoriums samtykke notificere De Forenede Nationers generalsekretær om den for territoriet særskilte opsigelse af konventionen. Opsigelsen træder i kraft ét år efter, at sådan notifikation er tilgået generalsekretæren, som skal underrette alle andre kontraherende stater om notifikationen og om datoen, på hvilken den er modtaget.

Artikel 20

§ 1. De Forenede Nationers generalsekretær skal underrette alle medlemmer af De Forenede Nationer og de i artikel 16 omtalte ikke-medlemsstater om følgende enkelt-heder:

- (a) undertegnelser, ratifikationer og tiltrædelser i henhold til artikel 16;
- (b) forbehold i henhold til artikel 17;
- (c) datoen for denne konventions ikrafttrædelse i medfør af artikel 18;
- (d) opsigelser i henhold til artikel 19.

§ 2. De Forenede Nationers generalsekretær skal, senest efter deponeringen af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, forelægge spørgsmålet om oprettelse af den i artikel 11 nævnte institution for generalforsamlingen.

Article 21

This Convention shall be registered by the Secretary-General of the United Nations on the date of its entry into force.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have signed this Convention.

DONE at New York, this thirtieth day of August, one thousand nine hundred and sixty-one, in a single copy, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic and which shall be deposited in the archives of the United Nations, and certified copies of which shall be delivered by the Secretary-General of the United Nations to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in Article 16 of this Convention.

Artikel 21

Denne konvention skal registreres af De Forenede Nationers generalsekretær på datoen for dens ikrafttrædelse.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har nedenstående befuldmægtigede undertegnet nærværende konvention.

UDFÆRDIGET i New York den 30. august 1961 i ét eksemplar, hvori den engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, der skal deponeres i De Forenede Nationers arkiv, og i bekræftede eksemplarer af De Forenede Nationers generalsekretær udleveres til alle medlemmer af De Forenede Nationer og til de i denne konventions artikel 16 nævnte ikke-medlemsstater,

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning.

1.

De forenede Nationers økonomiske og sociale råd optog i 1949 de problemer til behandling, der knytter sig til statsløshed. Der blev nedsat et ad hoc-udvalg, som fik til opgave at undersøge, hvorledes der kunne gives flygtninge og statsløse en tilfredsstillende status, samt at overveje midler til afskaffelse af statsløshedsproblemet. Danmark blev indvalgt i udvalget (repræsenteret ved kontorchef i indenrigsministeriet Knud Larsen).

Arbejdet med spørgsmålet om flygtninges og statsløses stilling resulterede i FN-konventionen af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling og i FN-konventionen af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling, som blev ratificeret af Danmark i henholdsvis 1952 og 1956.

Spørgsmålet om afskaffelse af statsløshedsproblemet blev overladt til FN's folkeretskommission, som i 1953 fremlagde to konventionsudkast om henholdsvis afskaffelse og begrænsning af fremtidig statsløshed. Konventionsudkastene blev behandlet under FN's 9. generalforsamling i 1954, hvorunder det blev besluttet at sammenkalde en international konference om spørgsmålet.

Konferencens første del blev afholdt i Genève i tiden 24. marts–18. april 1959 og anden del i New York i tiden 15.–28. august 1961. Til præsident for konferencens første del valgtes den danske delegerede, ovennævnte kontorchef Knud Larsen. Som grundlag for konferencens arbejde blev benyttet det af FN's folkeretskommission udarbejdede konventionsudkast om begrænsning af fremtidig statsløshed. For konferencen forelå endvidere et fra dansk side udarbejdet memorandum med et konventionsudkast om begrænsning af statsløshed. Som resultat af konferencen vedtoges en konvention om begrænsning af statsløshed, som stod åben for undertegnelse i New York i tiden fra 30. august 1961 til 31. maj 1962.

2.

Konventionen fastsætter nærmere bestemmelser om, under hvilke betingelser en deltagerstat skal bevilge ellers statsløse personer statsborgerskab, under hvilke betingelser statsborgerskab fortabes ved afkald eller ændret retlig status, som f. eks. ægteskab, samt forbyder med visse undtagelser en deltagerstat at fratage en person hans statsborgerskab. Konventionen må anses som et skridt i retning af en løsning af problemerne i forbindelse med den statsløshed, som kan opstå som følge af,

at nogle lande bygger deres statsborgerretslovgivning på territorialprincippet, medens andre lande – herunder de nordiske – bygger på afstammingsprincippet.

Konventionen har 21 artikler. Artiklerne 1–9 indeholder de centrale bestemmelser og fastsætter dels regler om statsløses erhvervelse af statsborgerret (art. 1–4), dels bestemmelser, som tager sigte på at hindre, at statsborgerret fortabes, således at der opstår statsløshed (art. 5–9). Artiklerne 10 samt 12–14 behandler spørgsmål om konventionens gyldighed i visse relationer og bilægelse af tvister. Artikel 11 omhandler oprettelse af et særligt undersøgelses- og bistandsorgan for statsløse og artiklerne 15–21 forskellige spørgsmål af formel karakter.

3.

Konventionen er undertegnet af Den dominikanske Republik, Frankrig, Israel, Nederlandene og Storbritannien. Stater, som ikke har undertegnet konventionen, vil kunne tilslutte sig denne ved at tiltræde den i henhold til artikel 16, § 4.

4.

Hverken Danmark, Norge eller Sverige underskrev konventionen inden fristen for undertegnelse udløb den 31. maj 1962, idet disse landes tilslutning ville kræve ændringer i de nordiske indfødsretslove af 1950, for Danmarks vedkommende i loven af 27. maj 1950 om dansk indfødsret. Ved et nordisk justitsministermøde i Reykjavik i 1962 blev det imidlertid besluttet, at et sagkyndigt udvalg bestående af embedsmænd fra Danmark, Finland, Norge og Sverige, der var nedsat året forud for at undersøge spørgsmålet, om der kunne ske en lempelse i adgangen for nordiske statsborgere til at erhverve statsborgerret i et andet nordisk land, tillige skulle undersøge, om de nordiske lande burde tiltræde FN-konventionen om begrænsning af statsløshed, samt hvilke ændringer i de nordiske landes statsborgerretslove, en eventuel tiltrædelse af konventionen ville nødvendiggøre.

I den af udvalget udarbejdede fællesnordiske betænkning af 1. september 1965 kunne der imidlertid ikke opnås enighed med hensyn til spørgsmålet, om udvalget burde anbefale, at de nordiske lande tiltrådte FN-konventionen om begrænsning af statsløshed. Medens de norske og svenske sagkyndige kunne anbefale en tiltrædelse, fandt man

det fra dansk side betænkeligt at tiltræde konventionen, især fordi konventionen i sin artikel 8, § 3, giver de tiltrædende lande mulighed for i deres nationale lovgivning at bevare bestemmelser om frakendelse af statsborgerret af nærmere angivne grunde, som blev anset for stridende mod nordisk retsfølelse og principperne i de gældende statsborgerretslove. Heller ikke fra finsk side kunne man anbefale en tiltrædelse af konventionen.

Af hensyn til bevarelsen af den nordiske rets- enhed på statsborgerretslovgivningens område blev der imidlertid opnået enighed mellem de nordiske lande om at foretage de ændringer i deres statsborgerretslove, der var nødvendige for at bringe dem i overensstemmelse med konventionen. For Danmarks vedkommende blev ændringerne gennemført ved lov nr. 399 af 11. december 1968 om ændring af lov nr. 252 af 27. maj 1950 om dansk indfødsret. Der henvises herom til det pågældende forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret, jfr. Folketingstidende for 1968-69, spalte 727-729, 1353-1358, 1995-1999, 2072 (forhandlingerne), tillæg A spalte 1187-1228, tillæg B spalte 295-296, tillæg C spalte 59-60.

5.

Sverige og Norge tiltrådte herefter konventionen i henholdsvis 1969 og 1971. Efter at konventionen i øvrigt var blevet ratificeret eller tiltrådt af Australien, Irland, Storbritannien og Østrig, trådte den i overensstemmelse med sin artikel 18, § 1, i kraft den 13. december 1975, 2 år efter datoen for deponeringen af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument. I forbindelse med deponeringen af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumentet har Irland, Storbritannien og Østrig afgivet erklæring om, at disse lande bevarer adgangen til at fratage en person hans statsborgerret af en eller flere af de i artikel 8, § 3, anførte grunde.

6.

Efter at De forenede Nationers højkommissær for flygtninge ved flere lejligheder har opfordret Danmark til at tiltræde konventionen, har udenrigsministeriet forespurgt indenrigsministeriet, om dette spørgsmål på ny måtte blive overvejet. Udenrigsministeriet har i denne forbindelse henvist til det principielt ønskelige i, at Danmark gennem en tiltrædelse af konventionen tilkendegiver sin støtte til nedbringelse af antallet af statsløse. Endvidere har udenrigsministeriet givet udtryk for den opfattelse, at en isoleret dansk beslutning om ikke at tiltræde konventionen under henvisning til, at de i dennes artikel 8, § 3, indeholdte

principper strider mod nordisk retsopfattelse, ikke kunne forventes at få særlig gennemslagskraft, efter at Sverige og Norge havde tiltrådt konventionen. En dansk modvilje mod de omhandlede principper burde derfor ikke være begrundelse nok for at undlade at tiltræde en konvention, hvis generelle sigte var helt i overensstemmelse med den almindelige danske politik i flygtninge- og asylsager. Indenrigsministeriet har herefter tilkendegivet ikke at ville have noget at bemærke til, at Danmark uden forbehold tiltræder konventionen.

7.

I henhold til konventionens artikel 11 påtager de kontraherende stater sig inden for De forenede Nationers rammer, og snarest efter deponering af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, at virke for oprettelse af et organ, hvor personer, der anser sig for omfattet af konventionens bestemmelser, kan få deres krav undersøgt og modtage bistand ved disses forelæggelse for vedkommende myndighed. I henhold til konventionens artikel 20, § 2, skal De forenede Nationers generalsekretær, senest efter deponeringen af det 6. ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, forelægge spørgsmålet om oprettelse af det i artikel 11 omhandlede organ for generalforsamlingen.

Efter at 6 stater havde ratificeret eller tiltrådt konventionen, var spørgsmålet om oprettelse af det omhandlede organ herefter optaget på dagsordenen for De forenede Nationers 29. generalforsamling, der vedtog resolution 3274 (XXIX) af 10. december 1974, hvori FN's højkommissariat for flygtninge blev anmodet om foreløbig at påtage sig funktionerne i henhold til konventionens artikel 11, og hvori det blev besluttet, at generalforsamlingen ikke senere end 31. samling på baggrund af en indstilling fra flygtningehøjkommissæren skulle træffe endelig bestemmelse om etableringen af det omhandlede organ. Danmark stemte sammen med de øvrige nordiske og vestlige lande for resolutionen.

Spørgsmålet om etableringen af det i konventionens artikel 11 omhandlede organ er herefter optaget på dagsordenen for FN's 31. generalforsamling under dagsordenens punkt 78 vedrørende beretningen fra FN's flygtningehøjkommissær.

8.

En tiltrædelse af konventionen vil ikke umiddelbart medføre udgifter, men oprettelse af det i konventionens artikel 11 omhandlede organ vil kunne medføre en mindre forøgelse af Danmarks bidrag til De forenede Nationers budget.